

Naročnina
Dnevna izdaja
za križeno poštom
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
Za inozemstvo
mesечно 40 Din
Dnevna izdaja
celoletno v južni
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopnarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, nevrnjeni
pismo se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopnarjevi ulici št. 6
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.347
za inostrane, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1. stopnja, pet-več
malih oglasov po 150
in 20, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 200, velja
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
p. Pr. večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjura
razen ponedeljke in
dneva po prazniku

Sovjeti ta'e

Iste dne, ko smo dobili tu do'ej ob-
javljeni dopis našega prijatelja iz sovjetske
Rusije, so sovjetski listi razširili po svetu pi-
sma metropolita Sergeja, ki taji, da bi se vera
in cerkev v Rusiji preganjala, češ, da pape-
žev prolest pomeni samo hu'skan'e zoper
sovjetsko Unio. Citatelji bodo iz našega do-
pisa razvideli, kaj je resnica. Kar pa tiče po-
gavarja ruske cerkve, občešpoštovanega pa-
triarhovega namestnika Sergeja, ves svet
ve, da se nahaja po usmrčenju in izgonu vseh
svojih predhodnikov na moskovski nadško-
fovski stolici na strašne Solovečke otoke, v
roblstvu sovjetov, ki so mu njegovo pismo na-
ravnost diktirali. Da ne bi še bolj razkačil se-
danjih trinogov Rusije, ki so sloprav zopet
obsojili več duhovnikov na smrt, je prisiljen
do lakih izjav, medtem ko njegovo srce go-
reče moli za odrešitev pravoslavne cerkve
od njenega strahovitega trpljenja. Saj so sov-
jeti prav v teh dneh sklenili, da mora biti v
teku pehli let, ko m'slijo popo'noma izvesti
splošno kolektivizacijo vasi, izvršena tudi
splošna ateizacija vasi, za kar so izdelali cel
program »ku'lturne pjalitelke«. V tem času
mora po tem oficijelnem programu izginiti
zadnja cerkev v Rusiji in biti prelit zadnji
zvon.

Opomba uredništva.

Moskva, 14. februarja.

»Papežovo protestno pismo zoper prega-
njanje krščanske vere in cerkve v Rusiji,« —
tako javlja iz uradnega moskovskega vira lon-
donski komunistični »Daily Worker«, — »je
najbolj zločinska izjava, ki jo pozna Cerkev
tekmo dolge zgodovine njenih podlosti. Če so
že izrabili imperijalisti v svoje svrhe celo pa-
peža, pomeni to, da bo kmalu vojna!« Isto-
časno so priobčila moskovska »Izvestija« ob-
enem z bedasto karikaturu svetega očeta tudi
uraden odgovor sovjetov. Če se niso poprej
zmenili za slične proteste, so vendar postali
vznemirjeni, ko so se oglasile mogočne ino-
zemске cerkve, predvsem rimsko-katoliška.
Kakšen odgovor bi človek pričakoval od sov-
jetov? Dnevno prihajajo zmagoslavna poro-
čila o uničevanju cerkvenih poslopij v Rusiji.
Veleizdaje in vohunstva in prid Poljski obto-
ženi rimsko-katoliški duhovniki so romali v
Sibirijo, prelat Butkiewicz pa je bil ustreljen.
V Petrogradu so obsodili na večletno ječo sta-
riše in zdravnika, ki so obrezali židovskega
otroka. V Petrogradu so uničili 200 letno pro-
testantsko občino in poslali njenega predstoj-
nika škofa Malmgrena z duhovniki in prognan-
stvo. To so na kratko našeta lanska in letoš-
nja junašstva sovjetske vlade. Kljub temu iz-
javlja Rikov v imenu vlade svedčano, da je
obrodila vse proteste kleveta, in da na Ruskem
sploh ni nobenega verskega preganjanja! Tako
pravi ta odlični funkcionar sovjetov: »Še ni-
koli ni bil kaznovan v Rusiji noben zastopnik
kateregakoli kulta za to, ker je izvrševal svoje
obrednosti.«

To zavijanje resnice bi bilo smešno, če
ne bi zaslužilo ogorčenega protesta! Obredno-
sti seveda niso prepovedane, a zato izgubijo
vse državljanske pravice kot »socialni škod-
ljivci« duhovniki, ki izvršujejo te obrednosti.
Pod neznosnim pritiskom je res oživela de-
latnost cerkvenih občin — kakor to poudarja
tovariš Rikov — ker morajo skrbeti za redno
maševanje in točno plačevanje davkov, zakaj
sicer bi vlada cerkev zaprla. A kolikokrat sma-
tra Glavna Politična Uprava za potrebno »raz-
redčiti verske elemente«, češ, da »ovirajo popi
nakupovanje letine ali strnenje kmečkih zem-
ljišč v kolektivne žitne tovarne«. Potem mor-
ajo verniki plačati velike zneske, da rešijo
svoje zaplembe ali uničenju določene hrame.
Mar ne deluje sedaj večina sovjetskih kine-
matografov, klubov, čitalnic in gledališč v nek-
danjih cerkvenih poslopjih. Samo tekmo letoš-
njega januarja je bilo po uradnih podatkih
zaprt 540 katoliških in pravoslavnih cerkva,
63 sinagog in 18 mošej. Verska prostost ob-
stoja na papirju, a v resnici je vezan vsak du-
hovnik na ozek prostor svoje cerkve ter se ne
sme udeleževati niti na področju dobrotelno-
sti, mladinske vzgoje ali skrbi za bolnike. No-
bena, tudi največja verska občina ne sme imeti
več kakor po eno kapelico ali cerkev. Recimo,
da zahteva katerikoli krožek komunistične
mladine zase cerkvene prostore in premoženje.
Če bodo verniki pismeno protestirali zoper
zaplembo zvonov in onečassčenje cerkve, bo
župnik zaprt. Po oblasteh izdatno podpirana
skupina brezbožnikov vedno lahko zahteva,
naj se razpusti verska občina, ali v toliko pre-
straši njene člane (posebno po delavskih pred-
metjih), da izostanejo članski prispevki, kar
ima iste posledice.

Danes otvoritev škofovske konference

Zagreb, 18. febr. a. Jutri se prične v Za-
grebu v nadškofovskem dvoru plenarna ško-
favska konferenca pod predsedstvom zagreb-
škega nadškofa prevzvišenega gosp. dr. Ante
Bauerja. V Zagrebu se že nahaja belgrajski
nadškof dr. Rafael Rodič, ki se je nedavno
vrnil iz Rima. Pred svojim prihodom v Zagreb
je še posetil sremskega škofa. Iz Sarajeva
je dospel v Zagreb tudi nadškof dr. Ivan Sa-
rič, da je se je v teku današnjega dne pripe-
ljal srbski primas dr. Nikola Dobrečič, mo-
starski škof dr. oče Alojzij Mšič, splitski škof
dr. Bonefačič, dubrovniški škof dr. Marija-
Carijevič in hvarski škof Miha Pušić. Tukaj
se mudi tudi že ljubljanski knezoškof dr. An-
ton Bonaventura Jeglič. Zastopnik kotarskega
škofa je dr. Anton Milošević. Prispeli so tudi
že djakovski škof dr. Ante Aksamovič, pri-
zenski škof dr. Franjo Gnidovec ter maribor-
ski škof dr. Andrej Karlin. S splitskim brzo-
vlakom se pričakuje prihod šibeniškega škofa
dr. Jeronima Milela in krškega škofa dr. Sre-
brniča. Sremskega škofa dr. Marušića bo za-
stopal njegov generalni vikar mons. Ivan Star-
čević.

Dnevni red škofovske konference ni ob-
javljen, temveč bo izdan po končanih posve-
tovanjih poseben komunike. Danes zvečer se
je vršila v nadškofovskem dvoru predkonfe-
renca, na kateri se je natančneje določil dnev-
ni red in način razpravljanja.

Kako hočejo sovjeti preslepiti Evropo

Sovjetska vlada razširja po komunistični
agenciji Tass po evropskem časopisju neko
»Izjavo metropolita Sergeja«, ki polemizira s
papežem Pijem XI., trdeč, da se v Rusiji vera
ne preganja. Ta izjava je, kakor je bilo že
vnaprej jasno, enoslovna potvorba, kakor so
je zmožni samo sovjeti. O tem smo prejeli da-
nes to pojasnilo od dobro poučenih pravoslav-
nih cerkvenih krogov:

Varšava, 18. febr. I. Sovjeti se po pismu
papeža Pija XI. in po protestu anglikanskega
primasa v Canterburyju čutijo zelo prizadete,
ker to moti njihove politične račune. Sovjeti
rabi jo namreč za svoj socializacijski gospodar-
ski načrt nujna pomoči Evrope, ker bi se sicer
kolektivizacija dežele ponesrečila. Saj ta nujno
predpostavlja ugodne izvozne razmere v Ev-
ropo in dobre diplomatske odnose z njo.
Zato jim je protest Evrope in Amerike zoper
njihovo barbarsko postopanje zoper krščan-
sko cerkev prišel v zelo nepravem času. Da
Evropo preslepijo, so posegli po sredstvu, ka-
kor so ga zmožni le Stalin in tovariši, ki ravnokar
dajo streljati celo svoje bivše najbližje
pristaše.

Sovjeti so sestavili v obliki intervjuva s
časnikarji izjavo ruskih škofov z namestni-
kom patriarha, Sergejem, na čelu in jo predložili
članom moskovskega svelega sinoda z iz-
rečno željo, da jo podpišejo, če ne, so jim
zagrozili z izgonom na Solovečke otoke, kjer
že umirajo njihovi predhodniki na škofijskih
stolicah. Člani sinoda: Sergij, Serafim sara-
tovski, Aleksej hutinski, Filip Zvenigorodski
in Pilitrim orehovosujevski so pod to grožnjo
in za to, da odvrnejo od cerkve še večje zlo,
izjavo v celoti in brez sprememb, kakor jim

Svoje čase je preganjala država samo ona
verstva, ki od nje niso bila priznana. Pod sov-
jeti se pa smatra vsako verstvo za »predso-
dek«. Lanskega božiča niso mogle odpraviti
oblasti tega praznika splošno samo radi tega,
ker je pričelo stavkati, da izrazijo svoj pro-
test, 160.000 rudarjev po Donskih premogoko-
pilih, in so se morale ustaviti vse livarne. V
Nižjem Novgorodu niso podrle oblasti musli-
manske mošeje samo radi tega, ker je ležalo
tri dni in tri noči na tleh okoli poslopja na
tisoče muslimanskih žensk. Moški so jim pri-
našali hrano. Zenske so trdno sklenile, da pri-
dejo vsi vozovi in tovorni avtomobili razdiral-
cev samo po njih trupih do mošeje. Torej je
versko prepričanje prosto? »Od l. 1917., to je
od začetka sovjetskega režima do danes,« —
se baha »Trude«, 50.000 na Ruskem zaprti 2000
izmed obstoječih 50.000 svetišč vseh veroizvo-
vedi. Po številnih cerkvah visijo med svetimi
podobami slike Lenina, Stalina, Rikova in dru-
gih voditeljev, da bi omehčale srca GPU in
brezbožnikov. Večjeje dokaza, da tovariš Ri-
kov govori neresnico, si pač ni mogoče misliti,
če že ne govorijo dovolj zgovorno bogokletne
procesije letošnjega leta v Rusiji, ko so sa-

„Obzor“ o škofovski konferenci

Zagreb, 18. febr. a. Današnji »Obzor«
prinaša uvodni članek o jutrišnji konferenci
škofov v Zagrebu. Članek pravi, da se bo na
jutrišnji konferenci pretresalo vprašanje ka-
toliške cerkve v Jugoslaviji. Na konferenco
so se pozvali vsi škofje iz države ne samo
Hrvatje in Slovenci. Ta poziv je razumljiv,
ker katoliška cerkev ni deljena, kadar gre
za cerkvene dogme, akoravno bi se morda
pokazala kaka nasprotja radi narodnosti. —
Drugi razlog, zakaj se je sklicala konferenca
vseh škofov naše države je iskati v tem,
da so vsi škofje direktno zainteresirani na tem
vprašanju. Neobičajno bi bilo, ako se ne bi
pozvalo na zagrebško konferenco prizren-
skega ali črnogorskega škofa, čeprav je ve-
čina katolikov prav med Slovenci in Hrvati.
Zgodovina je pokazala prav posebno v zad-
njem stoletju, da je katoliška cerkev bila
družiteljica narodov. Za časa vojne so na-
sprotniki cerkve trdili, da je mnogo zgubila
na kreditu, toda konec vojne je pokazal, da
se je katoliška cerkev v tem času moralno in
hierarhično močno pojačila. Vatikan je po
vojni postal večja sila, kakor je bil kadarkoli
prej. Cerkev lahko pazi na svoje interese le
tedaj, ako pozna ljudstvo, med katerim de-
luje. Naši škofje so prišli iz naroda ter ga
radi tega dobro poznajo in lahko uspešno pa-
zijo na interese svete katoliške cerkve.

Če bila predložena v obliki intervjuva podpi- sali, ne da bi se z njo strinjali.

Sovjeti so pri tem storili neprevidnost, da
so izjavo stilizirali tako, da vsak poznavalec
tako spozna, da niso imeli škofje z njo prav
nobenege opravka. Izjava se začneja s psova-
njem papeža in katoliške cerkve, kakršnega
nobeden od škofov, ki so izjavo podpisali, naj-
manj pa metropolit Sergej, ki je iskren prija-
telj katoliške cerkve in spoštovalec papeža, ni
zmožen. Tudi ne bi noben pravoslaven škof, ne
Sergej ne Serafim ne Aleksej, ne Filip, ne
Pilitrim ne zapisal, da se je »papež podal v
tabor angleških veleposelstnikov in francoskih
denarnih žakljev,« niti bi si dovolil take ne-
okusne opazke o canterburyem primasu, da
»njegova akcija diši po petroleju, katerega bi
se radi polastili angleški industrijski baroni.«
Saj je znano, da so vsi podpisani metropoliti
najprisrčnejši prijatelji canterburyskega pri-
masa. Izjava je bila pač sestavljena v zloglas-
nem »Gepu« — policijskem ministertvu, da jo
škofje podpišejo v trenutku, ko se še kade
ostanki razstreljenih katedral po Moskvi!

Sovjeti so si dovolili z nesrečnimi pogla-
varji ruske cerkve še to nesramno šalo, da v
izjavi pravijo: »Duhovnikom v Rusiji je do-
voljeno, da mašujejo in pridigujejo, vendar pa
sami v tem oziru ne kažejo nobene posebne
vneme. Celovaki pouk je dovoljen — od-
rastlim!« Druga taka krvava ironija je na
koncu izjave, ki se glasi: »Res da se sedanji
položaj cerkve zelo razlikuje od prejšnjega.
Radi radikalne izpremembe gospodarstva, ko
se poljedelstvo kolektivizuje in vsa dežela in-
dustrializuje, se položaj cerkve poslabšuje,
vendar nismo še opustili upanja, da bo cerkev

mega Gospoda Jezusa Kristusa, to se pravi,
vanj maskiranega človeka vlačili po ulicah s
tablo na prsih, da je na vse čase obsojen na
smrt in ne bo nikoli več vstal od mrtvih! In
da bi ne bilo prav nobenega dvoma o tem, da
so se res vršile (dogajale so se pa še hujše
stvari), so sovjetisti te prizore še fotografirali
in fotografije objavili, tako da jih prinašajo
zdaj tudi evropski listi! Zdaj pa pomislite, da
tovariš Rikov preganjanje in zasramovanje
vere taji!

Odgovor sovjetske vlade na protest pa-
peža in vsega krščanskega kulturnega sveta je
nesramna laž, ki tudi spada med bojna orodja
boljševiških nasilnežev, katerim je prav vsako
sredstvo. Kaže pa, da sovjetom ni vseeno, kaj
zapad o njihovih metodah misli in da jih skup-
na fronta krščanskega sveta skrbi. Milijoni
preganjanih kristjanov v Rusiji pa, ki so jim
usta popolnoma zavezana, če nočejo romati na
strašne Solovečke otoke, so veselo pozdravili
vest o protestu papeža in ostalih krščanskih
verskih občeštev, ker jim je to tolažba v straš-
nem trpljenju duše in telesa ter svetel trak
nade v boljšo bodočnost.

Kristusova tudi pod kolektivističnim gospodar-
stvom še naprej obstojala...« Da so škofje to
bridko norčevanje podpisali — saj je znano,
da gre s kolektivizacijo po načrtu vlade vzpo-
redno ateizacija! — se da razlagati samo iz
tega, ker bi bili sicer morali na strelišče ali pa
v polarni mrz Solovečkih otokov. Razen tega
škofje upajo, da bodo s toliko odjenljivostjo
odvrnili popolno uničenje cerkve.

Prijatelji pravoslavne cerkve po vsem
svetu so obveščeni o tem, da je bila izjava
»Tassa« izsiljena in da predstavlja le nov člen
v verigi laži in potvorb, s katerimi sovjeti
»bluffajo« Evropo že deset let.

Pred začetkom večje akcije

Rim, 18. febr. U. Vedno večji nastaja
vtis, da je papežovo pismo na rimskega kar-
dinala vikarja s svojimi ostrimi napadi proti
Moskvi samo začetek večje akcije medna-
rodne značaja. V političnih krogih se opo-
zarja na to, da je n. pr. neki londonski list
dobil še dalekosežnejše izjave papeža o pro-
blemu boljševizma in da se je obenem naj-
brž napravil poskus, doseči tudi pri Musso-
liniju odločno stališče. Italijanska diploma-
cija bi seveda mogla na tem potu nastopiti
samo z največjo previdnostjo, ker je jasno,
da je bil ravno Mussolini oni, ki je hitel s
tem, da je izrekel priznanje boljševiške Ru-
sije.

Poslanik Köster - umrl

Belgrad, 18. febr. e. Danes ob 7.20 zvečer
je v sanatoriju v Vračarju umrl nemški poslanik
na našem dvoru dr. Adolf Köster. Pobožljanje,
ki je nastalo sinoči po drugi operaciji, ki se je
vršila ob 11 zvečer, je trajalo le malo časa, na-
kar se je bolnikovo stanje rapidno poslabšalo.
Ob 4 popoldne je bil sicer še pri zavesti, ven-
dar pa je proces srčnega oslabljenja zelo hitro
napredoval in so zbrani zdravniki obdržali bol-
nika pri življenju samo še z injekcijami. Po
četrti uri je padel dr. Köster v nezavest, ki je
trajala do 7, ko je prišel malo k sebi. Toda pri
zavesti je bil le par minut, nakar je ob 7.20
nastopila smrt. Od njegovi postelji je bila nje-
gova soproga in dunajski specialist dr. Wen-
ckenbach.

Pokojnikovo truplo prepeljejo v prihodnjih
dneh v Nemčijo. Jutri bo izpostavljeno v nem-
škem poslaništvu.

Vest o smrti priljubljenega nemškega po-
slanika se je bliskovito raznesla po Belgradu.
Nj. Vel. kralj je takoj poslal svojega adjutanta
v nemško poslaništvo, da v njegovem imenu
izrazi sožalje pokojnikovim vdovi in nemški
državi.

Dr. fil. Adolf Köster je bil rojen 8. marca
1883 v Verdenu pri Hannoveru, kjer je dokončal
ljudsko šolo. Humanistično gimnazijo je absol-
viral v Hamburgu, nakar se je posvetil filozof-
skim študijam v Heidelbergu, v Hallu, Mar-
burgu in Zürichu. Po končanih študijah je po-
stal privatni docent na univerzi v Münchenu,
kjer se je tudi poročil z gdč. Kati Mahr. Iz tega
srečnega zakona se je rodilo pet otrok, ki so
vsi živi. Najstarejši se je rodil l. 1911, najmlajši
pa leta 1924.

Leta 1922 je dr. Köster zapustil univerzo
ter se posvetil žurnalistični in publicistični ka-
rieri. Za časa vojne je bil vojni dopisnik soci-
jalno demokratičnih časopisov. Leta 1918 je bil
imenovan za državnega komisarja v Schles-
wig-Holsteinu.

Po vojni leta 1919 je bil v Hamburgu iz-
voljen prvič v nemški državni zbor in je že
kmalu nato, leta 1920, postal zunanji minister
nemške države v Müllerjevem kabinetu. Leta
1921 je bil v kabinetu Wirtha notranji minister.
Po padcu Wirthove vlade je postal poslanik na
Latiškem, odkoder je bil šele nedavno prestav-
ljen v Belgrad.

Objavil je več literarnih del, med katerimi
sta najbolj znani: »Die zehn Schornsteine« in
»Die bange Nacht«.

V kratki dobi svojega službovanja v Bel-
gradu si je nemški poslanik dr. Köster pridobil
veliko simpatij in mnogo prijateljev. Nemška
država je z njim izgubila enega svojih najspo-
sobnejših diplomatov, katerega bo težko nadome-
stila. Saj je bil dr. Köster znan kot dober
politik v vsem svetu. Njegovo udejstvovanje v
Belgradu je blagodejno vplivalo na zboljšanje
razmer med našo državo in Nemčijo in se je
njemu zahvaliti, da je naš zunanji politični po-
ložaj z ozirom na Nemčijo dokaj ugodnejši.
Pri zadnjem potovanju dr. Korošca po Nemčiji
je bil dr. Köster njegov spremljevalec.

Za dr. Kösterjem odkritosrčno žaluje ne
samo jugoslovanska prestolica, temveč ves ju-
goslovanski narod, ki bo ohranil svojega odlič-
nega prijatelja v hvaležnem spomnu.

Padec Tardieujevega kabineta

Desničarski Tardieujev kabinet, ki je bil sestavljen med drugo haško konferenco, se je iz vsega početka moral bojevati z ogromnimi težavami. Na eni strani je imel proti sebi obe veliki levičarski skupini: socialiste in radikale, ki sta dobro organizirani in disciplinirani. Desnica pa, ki je tvorila vladno večino, pa ni bila enotna. Manjkala ji je strankarska enotnost, ker je sestavljena iz večih manjših skupin, med katerimi je najmočnejša Marinova (katoliška) skupina — pogreša pa desnica tudi one idejne enotnosti, ki je potrebna za stalnost kabineta.

Tardieu se je sicer trudil, da pridobi bodisi socialiste bodisi radikale. Toda socialisti so odklonili iz strankarsko taktičnih razlogov, ker upajo, da jim dobro organizirana opozicija za prihodnje volitve, ki bodo leta 1932, prinese odločajoč volivni uspeh. En del radikalov bi rad vstopil v vlado. To je zmernejše krilo pod vodstvom poslanca Chautempe, ki se ne bi bral sodelovanja vsaj z zmernejšimi desničarji. Toda v radikalnem klubu ima za seboj večino nepomirljivi predsednik Daladier, ki odklanja vsako zvezo z desničarji in to zlasti radi kulturnega programa.

Pred nastopom na predsedniškem mestu v vladi je bil Tardieu ponovno proglašen kot zelo skrajni desničar in velik nacionalist. Čim pa je prevzel predsedniške poše, je pa vladni kurz usmerjal veliko bolj na levo, kakor pa je bilo to pričakovati iz vladnega programa. Morda se je v tem kazal vpliv Brianda, ki je tudi v novem kabinetu vodil zunanjo politiko, ali pa da Tardieu ni hotel docela odbiti levičarskih strank. Dejstvo je, da desničarji, zlasti skrajni elementi s Tardieujevo politiko niso bili nič posebno zadovoljni in so ga le nalaščno podpirali, večkrat mu pa naravnost grozili, da ga puste pasti. Mnogi preveliki nacionalisti mu kar niso mogli odpustiti, da je Francija pristala na predčasno izpraznenje Porenja, češ, da je to zločin nad domovino. Kapitalistični krogi pa so mu hudo zamerili zakon o socialnem zavarovanju, za katerega Tardieu na vsak način hoče, da stopi s 1. julijem letošnjega leta v veljavo. Zakon bi pomenil veliko socialno pridobitev delavstva in tudi naši slovenski izseljenci bi imeli od njega marsikatero korist.

Velike upe, ki so jih na Tardieuja stavili francoski patrioti, je on v veliki meri tudi upravičil. Razumel je potrebe republike zastopati z vso njemu lastno energijo, čeprav je bil osebnostno večkrat morda drugače usmerjen. Tardieu se je izkazal kot državnik — a ni mogel zadovoljiti nekih pretiranih desničarjev, ki se v splošno linijo sporazumevanja in to na vseh poljih ne morejo vživeti. Levičarji so ga pa seveda pustili pasti že iz strankarskih vidikov, ker mislijo, da dobe oni sedaj vladno krmilo v roke.

Radi skoraj nepremostljivih težav pa tudi topot za tako rešitev ni veliko verjetnosti. Bolj je verjetno, da se bo pojavil na predsedniškem mestu zopet ozdraveli Poincaré, ki ima ogromno avtoriteto v deželi, ali pa Briand, ki je običajno izhodišče iz francoskih parlamentarnih kriz.

Počastitev kraljice Marije na poslaništvu v Bukarešti

Bukarešta, 18. febr. AA. Naš poslanik na romunskem dvoru g. Colak Antić je priredil na čast Njenega Vel. kraljice Marije veliko recepcijo s koncertnim delom v prostorih jugoslovanskega poslaništva. Prireditvi so prisostvovali Nj. Vel. kraljica Marija, bivši grški kralj Gjorgje, kraljica Jelisaveta, princesa Jelena, mati romunskega kralja Mihajla, princ Nikola, namestnik Saracel s soprogo, princ in princesa Brancovan, princ in princesa Cantacuzenu, princ Mavrocordat, minister zunanjih zadev Mironescu, minister vojske Čikaški, soproga ministra financ Madgeara, državni podtajnik Gasenko s soprogo, ves diplomatski zbor, šef romunskega generalnega štaba Samojlovič s soprogo, romun-ka generaliteta, dvorne dame Lakovari, Tantamir, Mavroditi itd., mnogi bivši ministri in narodni poslanci, naš vojni odposlanec general Stefanović s soprogo, romunski senatorji in drugi visoki dostojanstveniki in naposled osebe našega poslaništva. Koncertni del se izpolnili bariton Jurenjev, bivši član belgrajske opere, gospa Marija Snejčina, prvakinja romunske opere in g. Strojčan, član pariške opere.

Tožba Thurn-Taxisa - odbita

Belgrad, 18. febr. e. Pri tukajšnjem sodišču se je vršila razprava radi tožbe kneza Thurn in Taxisa proti naši državi. Kakor znano je imel Thurn in Taxis iz Regensburga v naši državi med Zagrebom in Siskom velike komplekse gozdov, ki so bili stavljeni leta 1919. pod sekvester. Pozneje, koncem 1924 je vlada sekvester ukinila, na kar je knez Thurn in Taxis vložil proti naši državi tožbo za odškodnino za izsekani les. Dognano je, da je država izsekala 48.000 hrastov, kar znaša približno 147.000 kub. metrov v vrednosti 40.561.000 dinarjev. Na današnji razpravi je sodišče to tožbo odklonilo, in sicer iz formalnih razlogov, ter je obsodilo Thurna in Taxisa na plačevanje stroškov, ki so precej veliki. Samo strokovnjakom, ki so precejevali škodo, mora plačati 65.000 Din. S tem je ta zadeva v prvi instanci v korist naši državi rešena.

Razvoj francoske vladne krize

Listi o padcu Tardieujeve vlade

Pariz, 18. febr. U. Tardieu je padel radi vprašanja, ali smejo pri davčni napovedi trgovci zahtevati davčne odtegljaje tudi za svoje žene, če delajo v trgovini. Ta malenkostni povod se je smatral najprej za neko presenečenje, ki se pripravljajo, če pa se stvar natančno premotri, je umrl Tardieujev kabinet naravne smrti. Danes objavljeni uradni rezultat glasovanja dokazuje, da je opozicija nastopala proti vladi enotno, in sicer vsa leвица od komunistov, socialistov in radikalov pa do radikalne levice in Bouillonovih radikalov, ki so spadali dosedaj v vladno večino. Slo je torej za več, kakor za finančno politiko vlade, katere dosedanja desničarska večina se je zrušila.

»Republique« izjavlja, da je leвица strmoglavila Tardieujevo desničarsko vlado in da jo mora sedaj ona prevzeti. O koncentraciji pa ne more biti govora. Tardieu sam je sporočil s svoje bolniške postelje, da smatra nezaupnico za izraz nezadovoljnosti radi finančne politike Cheron, sebe samega pa ne smatra za prizadetega. »Petit Parisien« in »Matin« zato že tudi propagirata sestavo kabineta Tardieu z levo koncentracijo pod vplivom radikalov.

Tardieu pa je izjavil včeraj v »Echo de Paris«, da je bolan, truden, potreben počitka in da sestave vlade noče prevzeti. Desničarski listi podčrtavajo, da je bil strmoglavljen samo Cheron, ne pa Tardieu. »Avenir« graja njegov proračunski boljševizem, da je kljub vsem svarilom nadaljeval stupidno politiko desavuiranja in branil slabo stvar, ki obogatuje državo, obenem pa slabi produktivne sile države.

Doumergue pričel konzultacije

Za sedaj je vprašanje naslednika še popolnoma nejasno. Predsednik republike Doumergue bo že danes začel s tradicionalnimi sprejemi in si bo z ozirom na londonsko konferenco prizadeval, da reši krizo čimprej. Dopoldne priredila k njemu predsednika poslanske zbornice in senata, popoldne pa voditelj strank, od katerih bodo desničarji brez dvoma predlagali Tardieuja. Poleg tega imenujejo listi tudi Poincaréja, Brianda ter končno tudi radikalnega poslanca Chotina. Briand se za sedaj ne bo vrnil v London.

Pariz, 18. febr. U. Predsednik republike Doumergue je popoldne nadaljeval svoje razgovore. V političnih krogih se naglašja, da ni računati, da bi kdo prejel nalog za sestavo vlade pred jutrišnjim večerom in da so bili današnji razgovori samo informativni. Tardieu, kateremu je padec kabineta prišel vsaj toliko prav, da je med tem ozdravel, je odločno izjavil, da prihodnjega kabineta ne bo sestavil, če bi dobil tak nalog. On namreč noče poskusiti vladati z radikali, na drugi strani pa misli, da bi sestava istega kabineta samo brez dosedanjega finančnega ministra ne bila zmožna. Predsednik republike bo Tardieuja sprejel še jutri.

Kdo sestavi novo vlado

Pariz, 18. febr. U. Dočim išče predsednik republike Doumergue v nešteti političnih razgovorih naslednika za Tardieuja, izjavlja že sedaj Poincaré v »Intransigant«, da nikakor ni pripravljen prevzeti ta posel. V resnici propagirajo gotovi politični krogi Poincaréjevo kandidaturo. Poincaré je danes izjavil, da se še ne

Viharna seja sobranja

Sofija, 18. febr. U. Ob priliki, ko je poslanec agrarne stranke Radolov utemeljeval v imenu agrarne stranke interpelacijo radi krvavih dogodkov pri nedeljskih občinskih volitvah, je prišlo danes v sobranju do hrupnih prizorov. Poslanci demokratskega »Zgovora« in agrarne stranke so se med seboj hudo zmerjali. Demokratski poslanec Kunev se je vrgel na voditelja agrarne stranke Markova ter se je preprečil

Avstrijske ustavne težave

Dunaj, 18. febr. U. Konferenca načelnikov parlamentarnih frakcij se je posvetovala danes o prilagoditvi parlamentarnega poslovnega reda na novo ustavo. Iz številnih parlamentov drugih držav hočejo sestaviti možnost, kako naj vlada posluje pri zaupnicah. Če bo v bodoče vlada ali kak član vlade hotel izid glasovanja združiti z zaupnico, mora to v bodoče predsednik poslanske zbornice pred začetkom glasovanja naznaniti.

Vprašanje avstrijske zvezne himne utegne na četrtkovi seji narodnega sveta povzročiti pravo kabineto krizo, če bo vlada vztrajala pri tem, da z zakonom proglašijo Heydnovo himno s Kernstockovim besedilom za zvezno himno potom parlamentarnega sklepa. V političnih krogih se čuje, da bi Velenec v tem primeru stavil predlog, naperjen proti lastni vladi, da se Heydnova himna z besedilom »Deutschland über alles« proglašajo za uradno zvezno himno. Pri tem računajo, da bo močna socialna demokratska opozicija glasovala z njimi, s čimer bi vladni predlog prišel v manjšino.

čuti dovolj zdravega, da bi mogel zopet prevzeti bremena ministrskega predsedništva. Razen tega položaj ni tako kritičen, da bi njegov patriotizem moral potisniti v stran vsa druga uvaževanja.

Socialistična frakcija izjavlja, da je bila z včerajšnjo nezaupnico potisnjena v manjšino vsa reakcionarna Tardieujeva vlada. Socialistična stranka je slej ko prej pripravljena, sama na vodilnem mestu prevzeti odgovornost. Podpirala pa bo tudi odlični levičarski kabinet, ki bi ga sestavila radikalna stranka in ki bi z izrazito levičarsko večino mogla izvesti politiko reform in miru.

Skupina socialistične in radikalne levice (Franklin Bouillon) je izjavila, da bo podpirala samo tako vlado, ki bo: 1. na londonski pomorski konferenci zastopala stari program varnosti in neodvisnosti Francije in 2. ki se bo borila proti gospodarski krizi in draginji z izdatnimi davčnimi olajšavami. Tako politiko pa more voditi samo koncentracijska vlada, ki bi obsegala vse francoske republikance.

Skupina levih republikancev, kateri pripada Tardieu sam, je Tardieuju ponovno izrekla svojo zaupnico in zahteva, da se Tardieu vrne na krmilo. Izjavila je, da je po mnenju republikancev mogoča samo večina tako zvane »republikanske sloge«, tako kakor jo je zbral Tardieu okoli sebe.

Francoska kriza in londonska konferenca

London, 18. febr. AA. Tukajšnji krogi smatrajo, da bo zaradi demisije francoske vlade nastal na londonski pomorski konferenci vprašanj, ki se tičejo direktno Francije, začasen zastoj. Francoski zunanji minister Briand je odgodil svoj povratek v London in možno je, da se vrne v Pariz tudi Leygues. Konferenca bo razpravljala o raznih vprašanjih, na katerih Francija ni direktno interesirana. Na ta način bo konferenca lahko nadaljevala svoja dela in počakala na rešitev francoske ministrske krize.

Italijanski memorandum

London, 18. febr. U. V pričakovanju nove francoske vlade je začela londonska pomorska konferenca počasneje delovati. — Danes popoldne sta imela sestanek Stimson in grand. italijanski zunanji minister je predložil ameriškega delegatu memorandum, v katerem Italija zopet ponovno poudarja svoje načelo, da mora biti italijansko brodovje ravno tako močno kakor najmočnejše brodovje kontinentalne Evrope. Memorandum opozarja na to, da je Italija spriču svoje pripravljenosti za razorožitev od Washingtona dalje opustila predložitev mornariškega zakona in sploh opustila določeno oboroževanje po načrtu, ki bo trajalo daljšo dobo. V podrobnih analizah o moči italijanskega in francoskega brodovja se navaja: Če se ne ozira na francoski mornariški zakon in če se vpoštevajo samo one križarke, rušilci in podmornice, katere sta Francija in Italija sedaj postavili v službo ali jih efektivno gradite, se lahko ugotovi številčna pariteta brodovij med Italijo in Francijo, z drugimi besedami, če bi bilo mogoče Francijo pripraviti do tega, da se odreče delu sedanjega gradbenega programa, bi bila francosko-italijanska pariteta zagotovljena vsaj za prihodnjih pet let brez posebnega italijanskega truda.

pretep samo s tem, da so nasprotnika ločili kvestorji. Ko je ministrski predsednik Ljapčev v svojem odgovoru odklonil parlamentarno anketu, ki so jo predlagali agrarci, ker sodna preiskava še ni končana, je zopet prišlo do nemirov. Demokratski poslanec Stojlov je dejansko napadel agrarnega poslanca Bajeva. Samo s tem, da so v zadnjem trenutku stopili vmes socialni demokrati, se je mogel preprečiti dejanski pretep.

Nova zračna zveza Anglije z Egiptom

Atene, 18. febr. U. British Airway Company hoče od 1. aprila dalje ustanoviti novo zračno zvezo med Londonom in Egiptom. Doslej je šla zračna proga od Londona do Basla, od tam so potniki potovali do Gjeneve po železnici, kjer jih je zopet družba z vodnimi letali odpravljala preko Aten do Aleksandrije. V bodoče pa bo šlo vse potovanje po zraku, vsaj poleti, in sicer preko Kölna, Nürnberga, Dunaja, Budimpešte, Belgrada, Soluna do Aleksandrije. Ta predložitev proge se utemeljuje s spori z Italijo in s tem, da polet preko Nemčije in Srednje Evrope omogoča boljše izrabo, kakor preko Italije.

Prednost domačim proizvodom

Praga, 18. febr. U. Češkoslovaško kmetijsko ministrstvo pripravlja načrt zakona, po katerem smejo vsi zavodi in podjetja države, dežele, okrajev, občin in javnopravnih organizacij kriti svoje potrebe vsakovrstnih živil samo z domačimi proizvodi. Prestopki se bodo kaznovali z globami do 100.000 Kč ali z zaporom do treh mesecev.

Praški nadškof o boljševizmu

Praga, 18. febr. U. »Venkov« objavlja razgovor s praškim nadškofom dr. Kordačem o verskem preganjanju v Sovjetski Rusiji. Dr. Kordač označuje boljševizem kot zmago zmotne nemške filozofije, posebno Hegla, nemškega kateterskega socializma in sploh vsega liberalnega duha v zapadni znanosti nad rusko narodno dušo. Dočim se v Nemčiji in na zapadu zelo razlikuje med teorijo in prakso, je to ruski narodni duši popolnoma tuje. Pri Rusih je pot od glave do srca in dalje do pesti mnogo krajša, kakor pri Nemcih ali Francozih. Boljševizem ni torej nič drugega kakor usodni sad nemške in zapadne filozofije sploh. Da se v Rusiji preganja vera, se ne more tajiti. Kot edino pomožno sredstvo je dr. Kordač označil rimsko katoliško cerkev. Samo pravo krščanstvo more rešiti Rusijo boljševskega duha.

Nova stranka v Angliji

London, 18. febr. U. Po večtedenskem političnem boju je danes lord Beaverbroke oznanil v »Daily Express«, da je ustanovil lastno United stranko. Izjavil je, da so do sedaj obstoječe tri stranke končno nekaj našle, česar odklonitev jih brez izjeme združuje, to je politika svobodne trgovine v notranjosti angleškega imperija. Dalje je izjavil, da razpolaga z več kot 200.000 pritrdilnimi izjavami iz vseh slojev naroda.

Morilec Kutjepova na sledu?

Rim, 18. febr. AA. Po vestih iz Pariza, ki na njih ni bilo moči preveriti, je policija že identificirala osebo, ki so odpeljeli generala Kutjepova Gre za tajne agente sovjetske policije. Njihova aretacija je pred darom.

Mednarodna podonavska razstava l. 1931

Dunaj, 18. febr. U. Na Dunaju bo poleti 1931 v proslavo stoletnice obstoja donavske paroplovne družbe mednarodna podonavska razstava, katere se bodo udeležile Nemčija, Avstrija, Češkoslovaška, Madžarska, Jugoslavija in Rumunija. Razstava bo pokazala razvoj kulturnega in gospodarskega življenja na Donavi, promet in pomen paroplovne na Donavi ter pokrajinske lepote Donave. Središče razstave bo v dunajskih mestnih skladstih ob donavskem pristanu.

Kroave predsedniške volitve v Braziliji

Rio de Janeiro, 18. febr. AA. Tekom sedanjih volivne borbe je bilo 11 oseb ubitih, 34 ranjenih. Volivna agitacija za predsedniško mesto se bliža vrhuncu. Zato je pričakovati nadaljnih neredov do dneva volitve, to je do dne 1. marca.

Nove telefonske zveze

Belgrad, 18. febr. AA. Po sklepu g. ministra za zgradbe so otvorene nove telefonske zveze z inozemstvom med Mursko Soboto na eni strani in vsemi mesti Avstrije na drugi strani, nadalje med Sušakom in Bologno, med Zagrebom in Bologno, med Zagrebom in Coneglianom, med Novim Vrbasom in Pečuhom, med Drvarom in Budimpešto.

Belgraiske vesti

Belgrad, 18. febr. e. Tekom današnjega dne je nastopila v Belgradu velika sprememba temperature in je padal gost sneg.

Belgrad, 18. febr. e. Naša trgovska mornarica je naročila v angleških ladjedelnicah tri nove parobrode v skupni tonaži 18.148 ton.

Belgrad, 18. febr. e. Jutri se vrši pred tukajšnjim trgovskim sodiščem razprava zaradi konkurza Gostilničarske banke v Belgradu. Gostilničarska banka ponuja svojim upnikom 50 odstotno izravnanje.

Zagrebske vesti

Zagreb, 18. febr. a. Ban savske banovine dr. Silović je odpotoval v Belgrad, kjer ostane tri dni.

Zagreb, 18. febr. a. Danes se je mudil v Zagrebu šef centralnega presbiroja Marijanovič, ki se vrne zvečer v Belgrad.

Zagreb, 18. febr. a. Danes zjutraj ob 10 je skočil iz 4 nadstropja Anton Fischer, star 43 let. Ze lansko leto je poskusil samomor. Pri padcu si je zlomil obe nogi ter dobil težke notranje poškodbe in je kmalu nato umrl.

Seja Jugosl. nogometne zveze

Zagreb, 18. febr. a. O konferenci med zastopniki JNS in nogomet. podzvezami se je izdal danes službeni komunike, v katerem se predvsem naštevajo vsi nogometni forumi, ki so zastopani na tej konferenci. V vprašanju spremembe pravil je bilo sklenjeno, da izdelata zagrebska in belgrajska podzveza v roku 14 dni skupen predlog, ki bi se sprejel na glavni skupščini 16. marca. Ako ne bi prišlo do sporazuma, bi se o tem obvestile ostale podzveze. Dalje je bilo na konferenci govora o sodelovanju naše reprezentance na letošnjih prvenstvenih tekmah v Montevideu, za katero je bilo sklenjeno, da naša država ne sodeluje. Delegati iz Belgrada so zastopali nasprotno mišljenje.

Dunajska vremenska napoved. Počasi se bo razjasnilo. Ponoči bo mraz.